

ПРАКТИЧНА СКЛАДОВА ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ: ІНДИВІДУАЛЬНЕ ЗАВДАННЯ

Індивідуальне завдання є обов'язковою складовою підсумкового контролю. Індивідуальне завдання поєднує декілька завдань, які дають змогу продемонструвати здатність застосовувати набуті знання. Індивідуальне завдання виконується здобувачем освіти самостійно відповідно вимог академічної доброчесності. Під час виконання завдань необхідно ознайомитися та враховувати рекомендації, коментарі, додаткову інформацію до завдання.

Оцінювання індивідуального завдання складається з суми оцінок за кожне завдання. Максимальна кількість балів – 20. Критерії оцінювання подано до кожного завдання.

Основні вимоги щодо оформлення та особливості виконання завдань подано у «Загальних порадах здобувачу освіти» на сторінці дисципліни в СЕЗН ЗНУ на платформі Moodle.

Структура оформлення кожного з завдань:

- прізвище та ініціали;
- шифр академічної групи;
- зміст завдання;
- текст виконаного завдання;
- висновок стосовно виконаної роботи;
- список використаних джерел.

Важливим елементом під час виконання завдань є оформлення посилань на інформаційні джерела, які Ви використовували, та список цих джерел наприкінці виконаного завдання. Оформлення має відповідати вимогам, що наведені у розділі «Навчально-методичні матеріали для самостійної роботи студентів»: Приклади оформлення списку використаної літератури. Список використаних джерел має бути реальним, а не сформованим штучним інтелектом на його власний розсуд.

Зверніть увагу на терміни виконання завдань, які позначені на сторінці дисципліни. Указана дата враховує можливість своєчасної перевірки поданих завдань та, відповідно, своєчасного складання заліку.

Критерії оцінювання індивідуальних завдань.

Критерії	Вищий рівень 1	Прийнятний рівень 0,75	Пороговий рівень 0,5	Недостатній рівень 0
Коефіцієнт <i>Рівень академічної доброчесності</i> 0,1 <i>Примітка:</i> «0» балів за цим критерієм призводить до обнулення балів за всім критеріями оцінювання завдання	У тексті завдання наявні відповідним чином оформлені дійсні посилання на інформаційні джерела, які використовувались у тексті завдання (за їх необхідності); наявність списку використаних джерел, оформленого відповідно до вимог. Відсутні елементи прямого використання ІІІ.	Наприкінці завдання наявний список використаних джерел (за необхідності), який оформлений відповідно до вимог. Відсутні елементи прямого використання ІІІ.	Наприкінці завдання наявний список використаних джерел (за необхідності) у вигляді посилань на інформаційні мережі Інтернет джерела без вказівки автора. Відсутні елементи використання робіт ІІІ.	У тексті завдання відсутні відповідним чином оформлені посилання на інформаційні джерела та список використаних джерел. Наявні елементи прямого використання робіт ІІІ.
<i>Повнота виконання завдання</i> 0,30	Виклад повною мірою відповідає змісту завдання, виконано усі його складових, не містить зайвої інформації. Думки аргументовані, їх підтвердження подаються у логічній послідовності. Формулювання думок змістовне та цілісне	Виклад відповідає змісту завдання, виконано усі його складових, містить додаткову інформації. Аргументація власних думок наявна. Думки формулює конкретно, без узагальнень.	Виклад змісту завдання стосується окремих складових. Думки не аргументуються, а є власними поглядами (гадками), які частково підтверджуються. Зміст відповіді частково структурований	Виклад змісту не відповідає завданню, містить багато зайвої інформації. Більшість висловів має побутовий характер, думки дискретні, висловлювання обривчасті.
<i>Рівень самостійності виконання завдання</i> 0,15	Зміст завдання містить елементи самостійного узагальнення: переліки, схеми, таблиці, моделі тощо, які свідчать про опрацювання певного обсягу матеріалу, його розуміння	Зміст завдання містить елементи самостійного узагальнення у вигляді змістових висновків, які свідчать про опрацювання теоретичного матеріалу, його розуміння	Зміст завдання містить елементи узагальнення, які взято з інформаційних джерел, які відповідають змісту завдання та свідчать про розуміння їх відповідності завданню	Зміст завдання не містить елементи самостійного узагальнення.
<i>Глибина дослідження змісту завдання</i> 0,15	Легко орієнтується в темі, демонструє розуміння, посилається на додаткові джерела, презентує цікаві приклади та/або думки, різноманітні та оригінальні підходи, виходить за межі базових підручників, використовує наукові публікації та наукові інформаційні джерела	Орієнтується в темі, навидить якісну інформацію, демонструє певне розуміння, виходить за межі базових підручників, використовує популярні інформаційні джерела.	Орієнтується в темі в межах лекційного матеріалу, обмежується одним-двома підручниками, використовує популярні інформаційні джерела. демонструє репродуктивні способи виконання завдання.	Не достатній рівень володіння матеріалом, обмежується одним підручником, демонструє репродуктивні способи виконання завдання.
<i>Підсумковий висновок стосовно виконаної роботи</i> 0,12	Наприкінці завдання наявним є висновок про власні навчальні результати виконання завдання (рефлексія навчальних дій), а також визначенням власного враження від виконаної роботи	Наприкінці завдання наявним є висновок про власні навчальні результати виконання завдання (рефлексія навчальних дій) що вдалося, які були труднощі, що здобуто	Наприкінці завдання наявним є висновок про виконання завдання у форматі переліку здійснених дій під час його виконання	Наприкінці завдання висновок про власні навчальні результати виконання завдання відсутній
<i>Фахова термінологія</i> 0,12	Повною мірою використовує правильну термінологію та демонструє розуміння змісту понять.	Використовує відповідну термінологію, подекуди губиться у розумінні відповідності їх використання	Використовує відповідну термінологію, але супроводжує її буденною (побутовою) інтерпретацію та поясненнями	Обмежено та недоречно використовує термінологію, має складності щодо трактування
<i>Своєчасність виконання та якість оформлення завдання</i> 0,06	Завдання подано в межах терміну виконання. Відповідає вимогам до оформлення	Завдання подано в межах терміну виконання. Частково відповідає вимогам до оформлення: прізвище та ініціали, шифр групи	Завдання подано пізніше терміну виконання. Відповідає вимогам до оформлення.	Завдання подано пізніше терміну виконання у вигляді суцільного тексту без автора роботи, змісту завдання, яке виконувалось.

Індивідуальне завдання 1 (ІЗ-1)

Побудуйте дерево цілей, шляхом визначення мети Вашої подальшої освіти (освіти протягом життя). Обґрунтуйте вибір ключової мети.

Зробіть висновок стосовно виконаної роботи.

Ознайомтесь з додатковою інформацією до завдання

Зверніть увагу на термін виконання завдання.

Ознайомтесь з критеріями оцінювання.

Індивідуальне завдання 2 (ІЗ-2)

Підготуйте карту запитань з певної теми. Варіант обирається за першою літерою прізвища здобувача освіти.

Перша літера прізвища здобувача освіти	Тема
А, Ж, Н, У, Щ	Психологія мислення: основні положення
Б, З, О, Ф	Властивості мислення та особливості розвитку
В, І, Й, П, Х, Ю	Цілепокладання
Г, Ґ, К, Р, Ц	Системне та стратегічне мислення
Д, Л, С, Ч	Креативне та критичне мислення
Е, Є, М, Т, Ш, Я	Різновиди мислення в структурі життєдіяльності

Зробіть висновок стосовно виконаної роботи.

Ознайомтесь з додатковою інформацією до завдання

Зверніть увагу на термін виконання завдання.

Ознайомтесь з критеріями оцінювання.

Індивідуальне завдання 3 (ІЗ-3)

Підготуйте есе за темою: «Роздуми про психологію мислення».

Зробіть висновок стосовно виконаної роботи.

Ознайомтесь з додатковою інформацією до завдання

Зверніть увагу на термін виконання завдання.

Ознайомтесь з критеріями оцінювання.

Додаткова інформація до індивідуальних завдань

❖ Висновок стосовно виконаної роботи

Важливим елементом виконання індивідуального завдання є прикінцевий висновок стосовно виконаної роботи. Він є особистим унікальним текстом здобувача без цитування та наведення текстів з джерел. Він має містити елементи навчальної рефлексії стосовно здобуття певних знань, умінь, навичок: що здобуто, які були труднощі, що вдалося. Висновок НЕ має містити загальних вражень та оцінювань, переліку виконаних дій.

Висновок – це логічний підсумок, зроблений на основі спостережень, міркувань або розгляду вивчених фактів.

Отже, зробити висновок стосовно виконаної роботи означає поєднати усі елементи навчальних і мисленнєвих дій в одне ціле і сформулювати остаточну найважливішу думку, яка відображає здобутий результат як цілісну й гармонійну єдність.

Під час підготовки прикінцевого висновку можна скористуватися таблицею для узагальнення:

Нове (що здобуто?)	Перепони (які задачі (проблеми) вирішено?)	Не зрозуміло, є запитання

Необхідно підсумувати зміст цієї таблиці. Для цього бажано використовувати словесні маркери: «отже», «відтак», «тому».

❖ Обґрунтування

Обґрунтування – наведення переконливих аргументів і суджень відповідно до певних тверджень, думок або концепцій.

Усі різноманітні способи обґрунтування, що забезпечують «достатні підстави» для прийняття твердження, поділяють на абсолютні та порівняльні.

Абсолютним обґрунтуванням є наведення таких переконливих або достатніх аргументів, за яких твердження, яке обґрунтовують, має бути прийнято.

Порівняльним обґрунтуванням є система переконливих доказів щодо підтримки та прийняття одного твердження порівняно з іншим, яке йому протиставляється.

Обґрунтування становить певну сукупність доказів, фактів та аргументів для переконання та/або підтвердження певної думки (гіпотези, ідеї тощо). Обґрунтувати можна не тільки описові висловлювання, які є істинними або помилковими, а й певні норми, принципи, вірування тощо.

Правило обґрунтування певного аргументу: задля переконання необхідно користуватися лише однозначно обґрунтованими твердженнями.

Порушення цього правила може призвести до таких помилок:

- отримання нового необґрунтованого аргументу;
- надмірне обґрунтування шляхом додавання до головного аргументу певної кількості необґрунтованих аргументів;
- аргументування шляхом надання аргументів, які, у свою чергу, обґрунтовуються саме цим аргументом.

Правило заборони неправдивих аргументів: неприпустимо свідомо користуватися завідомо неправдивими твердженнями, хибними припущеннями.

Порушення цього правила може призвести до таких помилок:

- отримання хибного аргументу, тобто такого аргументу, який не відповідає дійсності, про що не відомо тому, хто його використовує;
- відтворення брехливого аргументу, тобто такого аргументу, повна або часткова хибність якого відома тому, хто його використовує;
- надання суб'єктивного аргументу, тобто використання аргументу, який є хибним або недостатньо обґрунтованим твердженням, проте той, хто його використовує, знає, що інший вважає його істинним;

Під час виконання практичних завдань здобувач освіти має знайти та/або сформулювати чітко означені аргументи стосовно наведених думок та міркувань.

Карта запитань

Створення карти-запитань ґрунтується на техніці візуалізації мислення шляхом побудови ментальних карт - mind maps (вони мають безліч назв: карти розуму, карти пам'яті, інтелект-карти та ін.).

Інтелект-карта – це незамінна маршрутна карта-пам'ятка, яка дає змогу від початку організовувати інформацію так, щоб мозку було

легко працювати з нею. За допомогою такої карти кожен зможе швидше та легше запам'ятовувати та згадувати потрібні факти (порівняно з традиційними записами). Застосування інтелект-карт допомагає мислити абсолютно по-новому, максимально використовуючи обидві півкулі головного мозку. Теорія інтелект-карт народилася на початку 70-х років XX століття завдяки відомому англійському психологу Тоні Б'юзену. 1.

Побудова інтелект-карт є ефективним способом «укладання» та структуризації великого обсягу інформації на один лист, коли можна цілісно сприйняти усю систему понять у їх взаємозв'язку.

Для побудови карти-запитань за допомогою техніки інтелект-карт необхідно визначити й зафіксувати ключове запитання теми й розташувати його в центрі карти – це *перший крок*.

Другий крок – сформулювати уточнювальні запитання, які відображають аспекти ключового запитання і пов'язані з ним. Зв'язки відображаються у вигляді гілок, що розходяться від центрального запитання. Це гілки першого порядку.

Третій крок – побудова гілок другого порядку, що відображають вторинні запитання, від яких, в свою чергу, розходяться гілки третього порядку. У такий спосіб будується розгалужена система запитань, яка дає наочне відображення змісту всієї теми.

Запитання мають бути чіткими, коректними і обов'язково на початку містити питальні займенники.

Для створення карт доцільно керуватися такими методичними правилами:

- охоплення всього навчального матеріалу, що відноситься до теми;
- відтворення структурно-сислової єдності матеріалу, що вивчається;
- збереження послідовного розгортання основного змісту;
- дотримання принципу оптимізації розміру і кількості елементів й зв'язків;
- підведення підсумків роботи над картою понять щодо деталізації змісту теми.

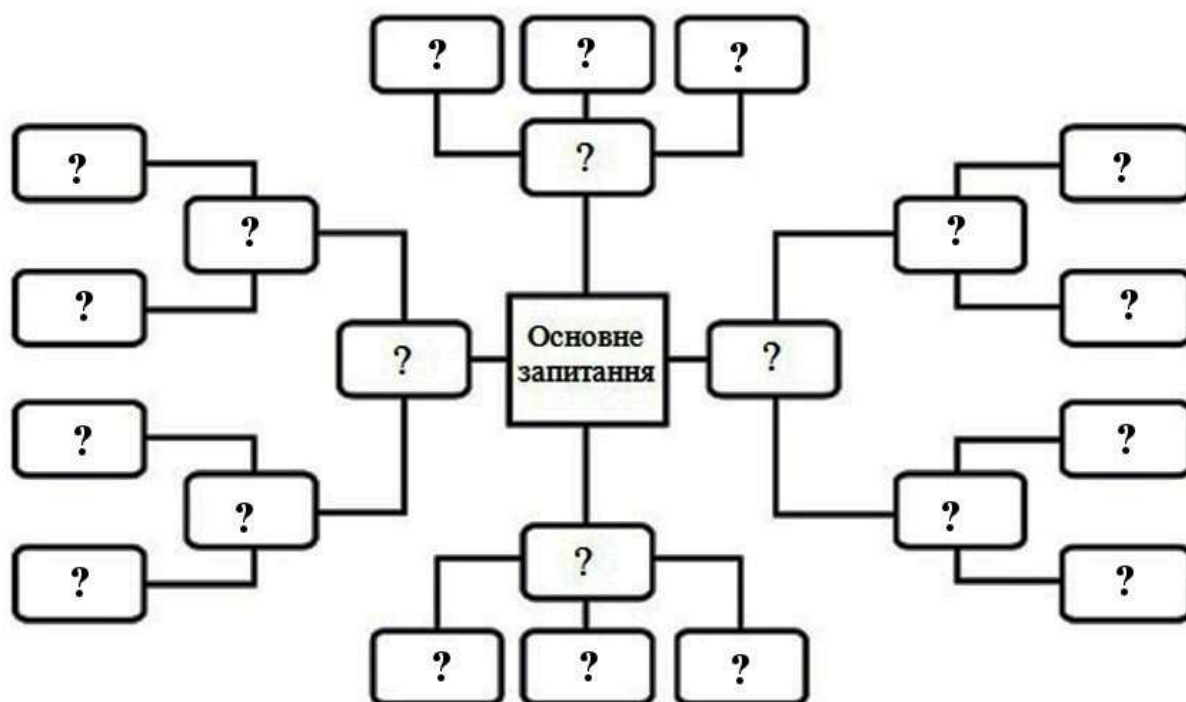
Під час створення таких карт застосовуються:

- кольори і графічні зображення;

¹ Позднякова Т. С. Візуалізація та структурування інформації за допомогою ментальних карт на уроках біології: науково-методичний посібник. Рівне: РОІППО, 2018. 50 с.

- стрілки, що визначають різноманіття зв'язків;
- окремі умовні позначення тощо.

Структура карти-запитань визначається здобувачем освіти самостійно. Вона має відповідати сформованому розумінню теми та її понятійного забезпечення. Загальну структуру карти-запитань представлено на рисунку.

❖ Есе

Есе – це малий жанр філософської, літературно-критичної, історико-біографічної, публіцистичної прози.

Як вид самостійної роботи здобувача освіти есе є міркуванням над певною проблемою з використанням асоціативних образів, ідей, концепцій з галузі знання, що вивчається, а також громадської практики і власних цінностей та досвіду.

Під час написання есе кожна думка в ньому має бути самостійною. Есе відображає особисті уявлення про світ, проблему, явище, факт, навіть якщо це уявлення здобує лише шляхом посиленого читання та переробки чужих думок. За допомогою есе є можливість асоціювати факти та твердження з різних джерел, будувати аргументацію, робити знання більш чіткими та систематизованими. Головна мета есе – навчитися логічно вибудовувати аргументи, які складають основу прикінцевих висновків.

Основними відмітними характеристиками есе є такі:

- невеликий обсяг;
- наявність конкретної теми, проблеми або питання;
- свобода творчості та стилю;
- суб'єктивна позиція висловлювань: відображення власного світогляду, думок і почуттів, роздумів та асоціацій;
- невимушеність міркувань;
- динамічна зміна полемічних висловлювань, питань, орієнтація на розмовний стиль мовлення;
- образність, парадоксальність, афористичність;
- внутрішня смислова єдність.

Особливого значення під час написання есе надають актуалізації життєвого досвіду як «узагальненого» продукту переробки в свідомості багатьох відбитків пережитих ситуацій.

Процес написання есе створює умови виходу за рамки власного досвіду та його реконструювання, а інформація, що сприйнята в певній ситуації, стає моделлю переосмислення реальності. Звідси саме ситуація актуалізації досвіду служить тим контекстом, на тлі якого можливі міркування над проблемою і вираження своїх думок.

Отже, мета есе – розвиток навичок щодо самостійності творчого мислення та письмового викладу власних думок шляхом розкриття обраної або запропонованої викладачем теми з використанням роздумів і доказів, які підкріплені аргументами.

Структура есе є такою:

1. Вступ
2. Послідовність думок автора за правилом: коротка теза – аргумент.
3. Висновок (підсумок, резюме).

Есе як вид самостійної роботи характеризується:

- оригінальністю способу подання тексту;
- суб'єктивізацією змісту, застосуванням метафор і асоціацій, які свідчать про обізнаність здобувача та його орієнтацію в проблемі;
- авторською модальністю тексту, його відкритістю, свободою в оцінках і коментарях;
- вільною формою запису, що допускає поєднання різних жанрових варіантів – лист до себе, звернення до читача;

– природністю тону міркування, установкою на розмовну інтонацію та лексику.

Написання есе не має перетворитися в підготовку доповіді. Його написання передбачає висловлення *власної думки із залученням власного досвіду*, а відтак, наявність багатого словникового запасу, афористичного мислення, послідовності у викладі думок та вміння використовувати образні засоби, зануреність у проблему.

Отже, есе – це твір невеликого обсягу і вільної композиції, що виражає індивідуальні враження та міркування з конкретного приводу чи питання, явно не претендує на остаточне або вичерпне трактування предмета.